

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

**A12. Κανονισμός Σπουδών, πρακτικής άσκησης, κινητικότητας,
εκπόνησης εργασιών του ΔΠΜΣ
«Ρητορική, Επικοινωνία και Δημιουργική Γραφή στην
Εκπαίδευση»**

Κανονισμός Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με τον τίτλο «Ρητορική, Επικοινωνία και Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση» («Rhetoric, Communication and Creative Writing in Education»).

ΑΡΘΡΟ 1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. «Ρητορική, Επικοινωνία και Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση» είναι

[1] η κατάρτιση εκπαιδευτικών και επιστημόνων-ερευνητών, οι οποίοι προέρχονται από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, αλλά και από άλλους επιστημονικούς χώρους (π.χ. της πολιτικής, της επιχειρηματικής δραστηριότητας και των ΜΜΕ) και οι οποίοι επιζητούν τη δυνατότητα αποτελεσματικότερης επικοινωνίας μέσα και έξω από τον εργασιακό τους χώρο μέσω της εξειδικευμένης επιμόρφωσής τους στα επιστημονικά πεδία της Ρητορικής και της Δημιουργικής Γραφής.

[2] ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον χώρο της εκπαίδευσης, το ΔΠΜΣ αποβλέπει και στην κατάρτιση εκπαιδευτικών ως στελεχών ειδικών στην ανάπτυξη προγραμμάτων για την εισαγωγή και την ενίσχυση μαθημάτων ρητορικής και επιχειρηματολογίας, καθώς και σχετικών πρακτικών ασκήσεων, και στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης.

[3] επίσης, αποβλέπει στην κατάρτιση εκπαιδευτικών ως στελεχών ειδικών στην ανάπτυξη προγραμμάτων και εργαστηρίων Δημιουργικής Γραφής στην Εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες.

[4] η επιμόρφωση των πτυχιούχων στις σύγχρονες θεωρίες και μεθόδους ανάλυσης και ιδίως παραγωγής λογοτεχνικών και άλλων συναφών κειμένων (σεναρίων, παραμυθιών, τραγουδιών κ.ά.).

[5] η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη διδασκαλία της Γλώσσας και της Λογοτεχνίας με την αξιοποίηση τεχνικών και μεθόδων τόσο από τους επιστημονικούς κλάδους της Ρητορικής όσο και της Δημιουργικής Γραφής.

[6] η κατάρτιση επιστημόνων με εξειδικευμένη γνώση στην περιοχή της ανάλυσης κειμένων και της παραγωγής τους για τις ανάλογες ανάγκες στον ιδιωτικό, δημόσιο και ακαδημαϊκό τομέα.

[7] η επιμόρφωση των πτυχιούχων και ιδίως των εκπαιδευτικών στις ψηφιακές τεχνολογίες και τις εφαρμογές τους στην εκπαίδευση και την έρευνα στα πεδία των ανθρωπιστικών επιστημών.

1.2 Μαθησιακά αποτελέσματα – γνώσεις και δεξιότητες - προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του Δ.Π.Μ.Σ. Οι απόφοιτοι του Δ.Π.Μ.Σ. είναι σε θέση να:

- αξιοποιούν και να εφαρμόζουν τεχνικές παραγωγής ιδεών, τεχνικές και μεθόδους παραγωγής λογοτεχνικών και άλλων κειμένων στην εκπαίδευση ή και εκτός αυτής και να αναπτύσσουν ρητορικές και επικοινωνιακές δεξιότητες,
- να καλλιεργούν ικανότητες που σχετίζονται με την Επιχειρηματολογία και την Πειθώ,
- ενισχύουν τις ικανότητές τους για αποτελεσματικότερη επικοινωνία μέσα και έξω από τον εργασιακό χώρο,
- σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν προγράμματα/μαθήματα/εργαστήρια Ρητορικής και Επιχειρηματολογίας καθώς και σχετικές ασκήσεις και στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης

- γνωρίζουν την ιστορία της Ρητορικής και την καταλυτική της επίδραση στην εξέλιξη των κοινωνικοπολιτικών και εκπαιδευτικών συστημάτων των δυτικοευρωπαϊκών χωρών,
- γνωρίζουν τεχνικές παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου, καθώς και ανάλυσης και παραγωγής ποικίλων πολυτροπικών κειμένων,
- σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν προγράμματα/μαθήματα/εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής καθώς και σχετικές δραστηριότητες και στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης,
- γνωρίζουν την ιστορία της Δημιουργικής Γραφής ως ακαδημαϊκού αντικειμένου και τις ενδιαφέρουσες δυνατότητες και προοπτικές που διανοίγει στη διαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και στην ανανέωση της διδακτικής μεθοδολογίας για όλα σχεδόν τα γνωστικά αντικείμενα/σχολικά μαθήματα,
- αναστοχάζονται με στόχο τη βελτίωση των μεθοδολογικών προσεγγίσεων και πρακτικών, οι οποίες εφαρμόζονται στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών,
- εξοικειώνονται με ζητήματα θεωρίας, μεθοδολογίας και έρευνας των εν λόγω επιστημονικών πεδίων (Ρητορική – Δημιουργική Γραφή),
- αξιοποιούν σύγχρονες διδακτικές και παιδαγωγικές μεθόδους και πρακτικές στη σχολική πράξη αναφορικά με τα εν λόγω επιστημονικά πεδία,
- εντοπίζουν δυνατότητες και ευκαιρίες στο πλαίσιο της ανάπτυξης της έρευνας,
- καλλιεργούν το δημοκρατικό ήθος και έθος και να ενδυναμώνουν την πολιτειότητα.

1.3 Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΔΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

1.4 Το Δ.Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ρητορική, Επικοινωνία και Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση», μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα μαθημάτων.

1.5 Οι τίτλοι απονέμονται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ με αναφορά του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

ΑΡΘΡΟ 2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το νόμο 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ. Η Επιτροπή, σύμφωνα με το πρωτόκολλο συνεργασίας, αποτελείται από επτά (7) μέλη ΔΕΠ:

- Τέσσερα (4) μέλη από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

- Τρία (3) μέλη από το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Στην επιτροπή του προγράμματος σπουδών δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι να:

- α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα τροποποίησης του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Δ.Π.Μ.Σ.,
- β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του Δ.Π.Μ.Σ.,
- γ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Δ.Π.Μ.Σ.,
- δ) αναθέτει διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Δ.Π.Μ.Σ. και δύναται να αιτηθεί στις Συνελεύσεις των συνεργαζόμενων Τμημάτων την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου στο Δ.Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες τους, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Δ.Π.Μ.Σ.
- ε) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- στ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- ζ) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- η) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ οι αρμοδιότητες των περ. γ) και ε) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ.

2.3 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Έρευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,
- γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Δ.Π.Μ.Σ.,
- δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του ΕΚΠΑ,
- ε) εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,
- στ) εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Δ.Π.Μ.Σ.,
- ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,
- η) εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.4 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων κατά προτεραιότητα βαθμίδα καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή. Η Επιτροπή προγράμματος σπουδών ορίζει ένα (1) μέλος της ως Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε., καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Δ.Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Δ.Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του επισπεύδοντος Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας του επισπεύδοντος Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους – ανάλογα με τον αριθμό των Π.Μ.Σ. και τον φόρτο εργασίας – ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

γ) Το Π.Μ.Σ. έχει ιδίους πόρους και μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του επισπεύδοντος Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Σχολών και Τμημάτων πανεπιστημίων της ημεδαπής ή Σχολών και Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε 40 ανά ακαδημαϊκό έτος συνολικά. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Δ.Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και

Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

ΑΡΘΡΟ 4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Περί το τέλος του εαρινού εξαμήνου (Ιούνιο ή Ιούλιο μήνα κατά προσέγγιση), με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ., δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Προγράμματος και των συνεργαζόμενων Τμημάτων και Ιδρυμάτων προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Δ.Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

4.3 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. αναθέτει σε Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων τη διαδικασία επιλογής. Η Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας ξένης γλώσσας (πλην περιπτώσεων όπως είναι οι απόφοιτοι ξένων φιλολογιών). Εάν η γλωσσομάθεια δεν πιστοποιείται με δίπλωμα επιπέδου B2 ή ανώτερου, δύναται να διενεργούνται γραπτές εξετάσεις (τύπου γραπτού τεστ). Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών καθορίζει τη φύση των εξετάσεων αυτών και μεριμνά για την έγκυρη διεξαγωγή τους.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του ΔΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

4.5 Για τους/τις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Επιτροπή του Προγράμματος Σπουδών ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του Νόμου 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου (ποσοστό 10%)
- Βαθμός πτυχίου ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ ή ΠΤΝ ΠΔΜ (ποσοστό 5%)
- Βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το Δ.Π.Μ.Σ. (ποσοστό 5%)
- Βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει) (ποσοστό 5%)
- Συνάφεια του πτυχίου ΑΕΙ και των γνώσεων του υποψηφίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ (ποσοστό 5%)
- Πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας (ποσοστό 5%)
- Γνώση άλλων ξένων γλωσσών (ποσοστό 5%)
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια (ποσοστό 5%)
- Σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα / Κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος (ποσοστό 5%)
- Προφορική συνέντευξη σε τριμελή επιτροπή οριζόμενη από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ποσοστό 50%)

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Δ.Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

ΑΡΘΡΟ 5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση

από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει τα οκτώ (8) εξάμηνα. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Η παράταση δεν υπερβαίνει τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές πλήρους και μερικής φοίτησης.

5.3 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής /τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.4 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

ΑΡΘΡΟ 6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Δ.Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό (ή το εαρινό εάν συντρέχουν λόγοι) εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Δ.Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν εργαστηριακές ασκήσεις, σεμινάρια, πρακτική άσκηση κ.λπ.

6.3 Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική. Σε περίπτωση ξένων προσκεκλημένων ομιλητών μπορεί να προσφέρονται διαλέξεις στην αγγλική γλώσσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο 4ο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

6.6 Αντί για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας υπάρχει η δυνατότητα της πρακτικής άσκησης, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα, σε σχολεία, ρητορικούς ομίλους/ομίλους δημιουργικής γραφής, Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, κ.ά. προς απόκτηση της απαιτούμενης πρακτικής εμπειρίας, υπό την επίβλεψη/συνεργασία του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια δώδεκα (12) εβδομάδων, παίρνει τριάντα (30) ECTS και είναι προαιρετική.

6.7 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

6.8 Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν έως δύο (2) μαθήματα επιλογής από το ΔΠΜΣ «Δημιουργική Γραφή» (Creative Writing) που συνδιοργανώνουν το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Σχολής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και το Τμήμα Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα μαθήματα διενεργούνται με σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

6.9 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Ρητορική: ιστορία, θεωρία και πράξη [Rhetoric: history, theory and practice] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
Δημιουργική γραφή: Θεωρία και Πράξη [Creative writing: Theory and Practice] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
Κατανόηση και Παραγωγή Γραπτού Λόγου στο Σχολείο [Teaching Comprehension and Writing at School] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
(Επιλογής)	39	7,5
Σύνολο	144	30
Β' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Θέατρο και Δημιουργική Γραφή [Theatre and Creative Writing] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
Αφηγηματική ρητορική και εικόνα (λογοτεχνία, καλές τέχνες) [The rhetoric of narrative and the visual arts] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
Επικοινωνία και Γλωσσική εκπαίδευση [Communication and Language Teaching] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
(Επιλογής)	36	7,5
Σύνολο	144	30
Γ' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Δημιουργική γραφή και Εκπαίδευση: διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές [Creative writing and Education: teaching approaches and practical applications] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
Λογοτεχνική ανάγνωση και διδακτική της λογοτεχνίας [Literary reading and literature teaching] (Υποχρεωτικό)	39	7,5
(Επιλογής)	36	7,5
(Επιλογής)	36	7,5
Σύνολο	144	30
Δ' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας [Master's thesis]		30
Ή πρακτική άσκηση		
Σύνολο		30

Μαθήματα επιλογής:

- Η Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας [Teaching Greek as Second/Foreign Language]
- Γλώσσα και ιδεολογία στην Ποίηση και την Πεζογραφία [Language and ideology in literature (poetry and prose)]
- Μοντερνισμός και μεταμοντερνισμός (λογοτεχνία, τέχνη, πολιτισμός) [Modernism and postmodernism in literature, culture and the arts]
- Η Γλώσσα στα Κείμενα: Υφολογία και διδακτικές εφαρμογές [Text Linguistics: Stylistics and Didactic Approaches]
- Θεωρία Λογοτεχνίας και Λογοτεχνική Κριτική [Theory of Literature and Literary Criticism]
- ΤΠΕ στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ρητορική) [ICT in humanities (Linguistics, Literature, Rhetoric)]
- Φωνητική, ορθοφωνία και υπόκριση [Phonetics, speech training and acting]
- Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας [Research methodology in humanities and social sciences].
- Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά, Εκπαίδευση και Δημιουργική Γραφή [Intangible Cultural Heritage, Education and Creative Writing]

Εργαστήρια:

- Πειραματική Λογοτεχνία: Από τη Θεωρία στην Πράξη της Γραφής [Experimental Literature: From Theory to the Practice of Writing]
- Εκπαιδευτική Ρητορική [Rhetoric in Education]

6.10. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΡΗΤΟΡΙΚΗ: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ [RHETORIC: HISTORY, THEORY AND PRACTICE]

Γενική εισαγωγή για τη γένεση και την εξέλιξη των όρων 'ρήτορας' και 'ρητορικής τέχνη'. Ειδική αναφορά στις πηγές της αρχαίας ελληνικής και λατινικής ρητορικής (θεωρητικά έργα, εγχειρίδια, λόγους). Οι κυριότερες αντιλήψεις της αρχαίας ρητορικής για τη γλώσσα και το ύφος και, ειδικότερα, για την εύρεση του θέματος, την οργάνωση, έκφραση (σχήματα λέξεως, σχήματα διανοίας) και την προφορική παρουσίασή του (απομνημόνευση, υπόκριση). Εξάσκηση της ρητορικής ικανότητας σε όλες της βαθμίδες εκπαίδευσης στην αρχαιότητα: 'Προγυμνάσματα' 'Μελέτες' (λατιν. 'Declamationes') 'Suasoriae' 'Controversiae'.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ [CREATIVE WRITING: THEORY AND PRACTICE]

Το μάθημα εστιάζεται στην σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και της εξέλιξης της Δημιουργικής Γραφής στη διεθνή και στην ελληνική πραγματικότητα, αλλά και στις ποικίλες σύγχρονες όψεις διδασκαλίας της δημιουργικής γραφής σε όλες τις βαθμίδες και στην εκπαίδευση ενηλίκων. Με επίκεντρο τον (προφορικό και γραπτό) λόγο που χαρακτηρίζεται από ποιότητα και ποσότητα ιδεών, καθώς και από πρωτοτυπία, θα διερευνηθεί η σύνδεση επικοινωνιακών δεξιοτήτων και δημιουργικής σκέψης μέσω βιωματικών εφαρμογών, σχεδιασμού προγραμμάτων αγωγής λόγου (ποικίλης θεματολογίας, όπως εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατικής παιδείας) και επαφής με ποικίλες δραστηριότητες: τεχνικές παραγωγής ιδεών, ρητορικά αγωνίσματα, θεατρικές τεχνικές, όπως δράμα στην εκπαίδευση και δραματοποίηση κ.ά. Τέλος θα εισαχθούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στην εργαστηριακή λογική της Δημιουργικής Γραφής και θα συνθέσουν κείμενα κατανοώντας τις διαφορετικές λειτουργίες των διακριτών στοιχείων του λογοτεχνικού κειμένου (σκηνικό, χαρακτήρες, πλοκή, αφηγητής και οπτική γωνία, χρονικότητα).

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ [TEACHING COMPREHENSION AND WRITING AT SCHOOL]

Βασικές έννοιες των προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων. Βασικές κειμενικές έννοιες: Κείμενο, συγκεκριμένο, περικείμενο. Κειμενικά είδη και τύποι. Γλωσσικά και ειδολογικά χαρακτηριστικά της αφήγησης, της περιγραφής, της επιχειρηματολογίας. Ανάπτυξη στρατηγικών κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου. Ψηφιακά εργαλεία στη διδασκαλία του κειμενικού λόγου. Αξιοποίηση σωματών κειμένων στη διδασκαλία της γλώσσας στο σχολείο. Νέα Προγράμματα Σπουδών. Συνοχή και συνεκτικότητα κειμένου. Σχήματα λόγου. Σχήματα μορφολεξικής επανάληψης. Σχήματα λεξικής αντίθεσης. Σχήματα ομοχίας. Υφολογία. Ακαδημαϊκός λόγος.

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ [THEATRE AND CREATIVE WRITING]

- Γνωριμία με το κειμενικό είδος του δράματος (μορφολογικά, δομικά μέρη και υφολογικά χαρακτηριστικά)
- Γνωριμία με το θέατρο και το θεατρικό έργο (επισημάνσεις σχετικά με το κείμενο, το παραστασιακό γεγονός και την πρόσληψη)
- Δομή και δρώσες δυνάμεις, σύμφωνα με το δομικό μοντέλο Greimas:
- προτάσεις και εφαρμογή από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές
- Ανατροφοδότηση και συζήτηση πάνω στην προηγούμενη ενότητα
- Χαρακτήρες (στοχοθεσία, ανάπτυξη, character arc, συγκρουσιακό πεδίο): προτάσεις και εφαρμογή από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές
- Ανατροφοδότηση και συζήτηση πάνω στην προηγούμενη ενότητα
- Πλοκή (άξονες πλοκής, οι δομές του χώρου και του χρόνου, εξέλιξη και πορεία του ήρωα ή της ηρωίδας προς τη λύση):
- προτάσεις και εφαρμογή από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές

- Ανατροφοδότηση και συζήτηση πάνω στην προηγούμενη ενότητα
- Υφολογικά στοιχεία (προφορικότητα, πυκνότητα, επιτελεστικότητα του λόγου, χιούμορ):
- προτάσεις και εφαρμογή από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές
- Ανατροφοδότηση και συζήτηση πάνω στην προηγούμενη ενότητα
- Η έννοια και η δυναμική της πρόσληψης από το κοινό
- Παρουσίαση της δουλειάς των φοιτητριών και των φοιτητών: συζήτηση, προβληματισμοί, ανατροφοδότηση.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ) [THE RHETORIC OF NARRATIVE AND THE VISUAL ARTS]

Εισαγωγή στην έννοια της εικόνας. Παρουσίαση και κριτική ανάλυση των βασικότερων θεωριών μελέτης και ερμηνείας των εικόνων: W.A. Mitchell, Kress & van Leeuwen, κ.ά. Αναφορά στα τρία στάδια της εικονολογικής μεθόδου του Erwin Panofsky: α) προεικονογραφική περιγραφή· β) εικονογραφική ανάλυση· γ) εικονολογική ερμηνεία και εφαρμογές. Η 'έκφρασις' ως ρητορικός τρόπος. Η ρητορική της 'έκφρασης' στην ποίηση. Εισαγωγή στην αφηγηματολογία του Genette. Αφηγηματικές τεχνικές: θεωρία και εφαρμογή σε κείμενα.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ [COMMUNICATION AND LANGUAGE TEACHING]

Σε ό,τι αφορά τη σχέση της ρητορικής με την επιστήμη της γλωσσολογίας, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, και στη γλωσσική διδασκαλία γενικότερα, η έμφαση που δίνεται σήμερα, πέρα από την κατάκτηση του συστήματος της γλώσσας και των ποικιλιών της, είναι σε ό,τι ονομάζουμε επικοινωνιακή ικανότητα, σε συνδυασμό με την κειμενοκεντρική προσέγγιση των γλωσσικών φαινομένων και τον κριτικό γραμματισμό. Στη μελέτη της ρητορικής αξιοποιούνται τα πορίσματα δύο νεότερων κλάδων της γλωσσολογίας, της κειμενογλωσσολογίας και της πραγματολογίας. Η τελευταία, ως η θεωρία των γλωσσικών πράξεων, που επικεντρώνει την προσοχή της στο εδώ και το τώρα (μ' άλλα λόγια, στις περιστάσεις και τα συμφραζόμενα) της συνομιλίας, στην ταυτότητα όπως και στις προθέσεις και τα υπονοήματα των συνομιλητών, θα έλεγε κανείς ότι είναι ο κλάδος εκείνος της σύγχρονης γλωσσολογίας που προσεγγίζει περισσότερο και ανανεώνει, κατά κάποιον τρόπο, τις κλασικές σπουδές της ρητορικής.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ [CREATIVE WRITING AND EDUCATION: TEACHING APPROACHES AND PRACTICAL APPLICATIONS]

Το μάθημα εστιάζεται στις γνώσεις και δεξιότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές και φοιτήτριες μέσα από την επαφή τους με τρόπους και μεθόδους ολοκληρωμένης, δημιουργικής και ενεργητικής αναγνωστικής κατανόησης και απόλαυσης των λογοτεχνικών και αφηγηματικών κειμένων με την αξιοποίηση της δημιουργικής γραφής. Στο πλαίσιο των δημιουργικών ασκήσεων και των σεναρίων διδασκαλίας με τη χρήση της δημιουργικής γραφής, θα εννοήσουν και θα εμπεδώσουν τους τρόπους με τους οποίους οι συγγραφικές τους επιλογές συμπαρασύρουν κάθε φορά την απαραίτητη προ-

συγγραφική ερευνητική διαδικασία, οδηγούν στη έμπνευση και καταλήγουν στο υλικό αγαθό του λογοτεχνικού έργου. Θα μελετήσουν δραστηριότητες δημιουργικής γραφής που εντοπίζονται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Εκμάθηση, τη Διδασκαλία και την Αξιολόγηση των Γλωσσών. Θα έρθουν σε επαφή με διαφορετικές μορφές κειμένου και ποικίλες δραστηριότητες εξάσκησης στην ακρόαση ιστοριών αλλά και στην παραγωγή κειμένων διαφόρων ειδών με αποτέλεσμα να είναι ικανοί/ές να παραγάγουν διδακτικό υλικό που θα λαμβάνει υπόψη του την έμφυλη γραφή.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ / LITERARY READING AND LITERATURE TEACHING

Ο σκοπός του μαθήματος είναι διττός: αφενός, η μελέτη της Λογοτεχνικής Ανάγνωσης και, αφετέρου, η σπουδή της Διδακτικής της Λογοτεχνίας ως ακαδημαϊκού αντικειμένου. Παρουσιάζονται οι κυριότερες λογοτεχνικές θεωρίες που εστιάζουν στις διαδικασίες της φαινομενολογίας, πρόσληψης, ρητορικής και αισθητικής ανάγνωσης του λογοτεχνικού κειμένου (θεωρίες πρόσληψης, αισθητική αναγνωστικής ανταπόκρισης, ηθική και ρητορική της ανάγνωσης, εννοούμενος συγγραφέας/ αναγνώστης κ.τ.λ.). Επίσης, εξετάζονται και μελετώνται όλες οι πλευρές και οι όψεις της κριτικής, ερμηνευτικής και διδακτικής προσέγγισης της λογοτεχνίας και παρουσιάζονται τρόποι σχεδιασμού και εφαρμογής καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων για το μάθημα της λογοτεχνίας με βάση τις πλέον σύγχρονες θεωρίες. Οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με τις κυριότερες προκλήσεις του πεδίου και εξασκούνται στην λογοτεχνική ανάγνωση και κριτική μέσα από ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών κειμένων.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ [TEACHING GREEK AS SECOND/FOREIGN LANGUAGE]

- Προσδιορισμός των εννοιών και των μορφών της διγλωσσίας-πολυγλωσσίας,
- Παρουσίαση μοντέλων δίγλωσσης εκπαίδευσης και μεθόδων διδασκαλίας της Γ2,
- Προγράμματα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής γλώσσας ως δεύτερης στο σχολείο,
- Ανάπτυξη και καλλιέργεια προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων στη δεύτερη γλώσσα,
- Τα επίπεδα ελληνομάθειας και το περιεχόμενό τους, ενδεικτικοί φορείς πιστοποίησης καθώς και αντιπροσωπευτικό υλικό διδασκαλίας για κάθε επίπεδο,
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας και σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού,
- Επισκέψεις σε διαπολιτισμικά σχολεία και φορείς ελληνομάθειας και δυνατότητα πρακτικής άσκησης.

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ [LANGUAGE AND IDEOLOGY IN LITERATURE (POETRY AND PROSE)]

Στόχος του μαθήματος είναι η διερεύνηση των ιδεολογικών και των αισθητικών συμφραζομένων που καθόρισαν την παραγωγή αλλά και το πεδίο πρόσληψης σύγχρονων ποιητικών και πεζογραφικών έργων. Ειδικότερα, προσεγγίζεται η συνάρτηση ανάμεσα στη μυθοπλασία, τη γλώσσα και την ιδεολογία, καθώς και με την ιστορικά προσδιορισμένη κοινωνική περιοχή και τις σχέσεις ανάμεσα σε

κοινωνικές δομές και αξιακά συστήματα. Παράλληλα, εξετάζεται η διαλεκτική που αναπτύσσεται ανάμεσα στο σημειωτικό σύστημα των έργων και στις ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες και αναδεικνύεται ότι οι ιδεολογικές διαστάσεις του έργου δεν εξαντλούνται στους κώδικες του αλλά μπορούν να συνδεθούν με ευρύτερους γλωσσικούς και πολιτισμικούς κώδικες. Καταδεικνύεται, έτσι, ότι η ποιητική ενός έργου μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικό γνώρισμα της ιδεολογίας του.

ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΕΧΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ) [MODERNISM AND POSTMODERNISM IN LITERATURE, CULTURE AND THE ARTS]

Οι έννοιες της 'μίμησης' και της 'αναπαράστασης' στη λογοτεχνία. Η κρίση της αναπαράστασης και το 'σπάσιμο της φόρμας'. Βασικές έννοιες της ποιητικής του μοντερνισμού: μυθική μέθοδος, ερμητισμός, 'χωρική φόρμα' (spatial form). Μοντερνισμός και εσωτερικός μονόλογος. Αναφορές στο έργο κορυφαίων εκπροσώπων του ελληνικού και ξένου μοντερνισμού (π.χ. Σεφέρης, Eliot, Woolf κ.ά.). Από τον μοντερνισμό στον μεταμοντερνισμό. Η έννοια του μεταμοντέρνου στην τέχνη και τη λογοτεχνία. Η μεταμυθοπλασία ως έκφανση του μεταμοντερνισμού στη λογοτεχνία: επεξήγηση του όρου, παραδείγματα. Η μεταμυθοπλασία και η παράδοση του μυθιστορήματος. Τεχνικές και βασικά χαρακτηριστικά της μεταμυθοπλασίας: καταστρατήγηση της ρεαλιστικής ψευδαίσθησης, μείξη λογοτεχνικών ειδών, διακειμενικότητα και παρωδία, εγκιβωτισμός και 'mise en abyme'.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ: ΥΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ [TEXT LINGUISTICS: STYLISTICS AND DIDACTIC APPROACHES]

- Η έννοια του κειμένου και του περικειμένου: τι είναι κείμενο, ποια τα όρια του συνεχούς λόγου, πώς ορίζεται το περικείμενο και το περιβάλλον
- Συζήτηση για το ερώτημα της διαφοροποίησης του κειμένου (text) και του συνεχούς λόγου (discourse). Γραπτός vs. προφορικός λόγος vs. υβριδικός λόγος
- Κριτήρια κειμενικότητας – σύσταση κειμένων
- Συνοχή vs. Συνεκτικότητα: διαφοροποίηση επιπέδων και ιεράρχηση
- Στοιχεία Πραγματολογίας
- Κείμενο και κοινωνία: ταυτότητες
- Κριτική ανάλυση Λόγου
- Είδη Λόγου και κειμενικά είδη
- Σωματοκειμενική Γλωσσολογία (ορισμός/παραδείγματα). Σχεδιασμός, Επεξεργασία και Ανάλυση ΗΣΚ (ποιοτική/ποσοτική). Εφαρμογές των ΗΣΚ στη διδασκαλία και στην έρευνα. Δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης με λογισμικό επεξεργασίας σωμάτων κειμένων
- Κειμενικός γραμματισμός: κειμενικά είδη και εκπαίδευση / είδη λόγου αφήγησης, περιγραφής, επιχειρηματολογίας
- Κείμενο και Μορφολογία: σχέση σχηματισμού λέξεων και περικειμένου, π.χ. νεολογισμοί

ΘΕΩΡΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ [THEORY OF LITERATURE AND LITERARY CRITICISM]

Η έννοια της λογοτεχνίας είναι ρευστή και κάθε εποχή προσδιορίζει με τα δικά της ιστορικά, κοινωνικά και πολιτιστικά συμφραζόμενα τι είναι λογοτεχνικό και τι όχι. Έτσι στον χώρο της λογοτεχνίας διαμορφώνονται διαφορετικές και ποικίλες θεωρητικές προσεγγίσεις που ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα με τα δικά τους αξιώματα. Το μάθημα παρουσιάζει συγκριτικά τις θεωρητικές αντιλήψεις των κειμενοκεντρικών θεωριών της λογοτεχνίας, οι οποίες καθόρισαν σε σημαντικό βαθμό την εμφάνιση και την εξέλιξη των σύγχρονων προσεγγίσεων στο πεδίο της λογοτεχνίας. Ο φορμαλισμός, η νέα κριτική και ο δομισμός, από τις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα ως και τη δεκαετία του 1970 θέτουν τις βάσεις και διαμορφώνουν τα εργαλεία εκείνα με τα οποία θα εργαστούν οι μεταγενέστεροι θεωρητικοί της λογοτεχνίας οι οποίοι και θα στρέψουν το ενδιαφέρον της έρευνας και προς την αναγνωστικοκεντρική προσέγγιση του λογοτεχνικού κειμένου.

ΤΠΕ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΓΛΩΣΣΑ, ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΡΗΤΟΡΙΚΗ) [ICT IN HUMANITIES (LINGUISTICS, LITERARY STUDIES, RHETORIC)]

Οι ΤΠΕ από καιρό έπαψαν πια να είναι 'νέες τεχνολογίες', αφού έχουν κυριαρχήσει και στην καθημερινότητά μας αλλά τείνουν να χρησιμοποιούνται πλέον ευρύτατα και στην εκπαίδευση ως υποστηρικτικό εργαλείο. Έπαψαν, επίσης, να είναι προνομιακός χώρος των θετικών επιστημών, καθώς η εξέλιξή τους τα μετέτρεψε σε πολύ εύχρηστα εργαλεία φιλικά προς τον χρήστη, ο οποίος δεν απαιτείται πλέον να έχει ιδιαίτερες 'υπολογιστικές' γνώσεις. Αντίθετα, οι ανθρωπιστικές επιστήμες φαίνεται να έχουν προνομιακό ρόλο στη διαχείρισή τους, καθώς από τον υπολογιστή δάσκαλο, όπως εμφανίστηκε στην αρχή, έχουμε πλέον φτάσει να τους αντιμετωπίζουμε ως ένα από στοιχεία του 'παιδαγωγικού περιβάλλοντος' το οποίο έχουμε ανάγκη να δημιουργήσουμε για τη διευκόλυνση της εκπαιδευτικής/ μαθησιακής διαδικασίας. Έτσι, χρησιμοποιούμε πλέον ευρύτατα στην εκπαίδευση εργαλεία του Web2 (Wiki, συνεργατικό γράψιμο κ.τ.λ.) με τάση να περάσουμε και στο σημασιολογικό Web. Τέλος, και τα ψηφιακά μέσα έχουν τη δική τους 'ρητορική' με την οποία πρέπει να εξοικειωθούμε διδάσκοντες και διδασκόμενοι για την καλύτερη χρήση τους και την αποτελεσματική επικοινωνία μας.

ΦΩΝΗΤΙΚΗ, ΟΡΘΟΦΩΝΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΡΙΣΗ [PHONETICS, SPEECH TRAINING AND ACTING]

Αρθρωτική φωνητική της Νέας Ελληνικής. Διδασκαλία της προφοράς. Τόνος και επιτονισμός, σημεία στίξης, ρυθμός, παύση. Ορθοφωνία· αγωγή του λόγου. Σκοπός της αγωγής του προφορικού λόγου και της φωνής. Παράγοντες που επηρεάζουν τη φωνή και την άρθρωση. Διαχείριση-συντονισμός αναπνοής, φώνησης. Ασκήσεις για την ταχυλογία και τη δυσαρθρία. Πρακτική σε κείμενα. Η υπόκριση του ρήτορα. Παραγωγιστικά, εξωγωγιστικά και δραματικά στοιχεία. Σωματική έκφραση και συμπεριφορά. Σκηνική παρουσία.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ [RESEARCH METHODOLOGY IN HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES]

Βασικές έννοιες της ΜΕΕ. Χαρακτηρολογία επιστημονικών ερευνών. Κατηγορίες φοιτητικών ερευνητικών εργασιών. Επιλογή θέματος εργασίας από τον φοιτητή-ερευνητή. Πορεία ερευνητικής εργασίας (βήμα-βήμα). Μέθοδοι επισκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας και παραπομπών στις πηγές των πληροφοριών. Δεοντολογία Ηθική επιστημονικής έρευνας. Η Βιβλιογραφική Μέθοδος Έρευνας. Η Μέθοδος της Παρατήρησης, του Ερωτηματολογίου, της Συνέντευξης, της Ανάλυσης Περιεχομένου. Διεξαγωγή και Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας Στάδια Πορείας.

ΆΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ [INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE, EDUCATION AND CREATIVE WRITING]

- Νεοελληνικός παραδοσιακός και σύγχρονος λαϊκός πολιτισμός: Ιστορική και λαογραφική ανάλυση
- Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά (ΑΠΚ): κριτικές προσεγγίσεις
- Η Σύμβαση της UNESCO για τη διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2003)
- Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά και 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ
- Όψεις της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση
- Η Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά ως πεδίο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- Οι αγροδιατροφικές παραδόσεις και αειφορικές πρακτικές διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
- Προωθώντας την ισότητα των φύλων μέσα από λαϊκά παραμύθια για δυνατές γυναίκες
- Πανηγύρια, νέο-αγροτικές γιορτές και φεστιβάλ στην Ελλάδα και στον κόσμο: Ενδυναμώνοντας τη συλλογικότητα, την κοινωνική αλληλεγγύη, τις πολιτιστικές ταυτότητες και την τοπική οικονομία
- Η ΑΠΚ ως έμπνευση για τη δημιουργική γραφή. Η αξιοποίηση της Οπτικής Εθνογραφίας
- Ευετηριακά έθιμα στον κύκλο του χρόνου. Δημιουργική γραφή και δραματοποίηση λαϊκών δρωμένων στο σχολείο.
- Παραγωγή ατομικών ή ομαδικών εργασιών των φοιτητών/ριών εργασιών που θα εστιάζουν σε διδακτικές προτάσεις για την ΑΠΚ στην εκπαίδευση (μέθοδος Project) ή στη δημιουργία εθνογραφικών βίντεο και ντοκιμαντέρ.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ [EXPERIMENTAL LITERATURE: FROM THEORY TO THE PRACTICE OF WRITING]

Το εργαστήριο αναφέρεται στην εξέλιξη της λογοτεχνίας (ποίηση και πεζογραφία) από τις αρχές του 20ού αιώνα και έως τη σύγχρονη εποχή. Ειδικότερα, επικεντρώνεται σε ζητήματα μοντέρνας, μεταμοντέρνας και πειραματικής λογοτεχνίας με αναφορές σε συγκεκριμένα έργα της ελληνικής και της παγκόσμιας δημιουργίας.

Συγκεκριμένα, εξετάζονται το ιστορικό και γραμματολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συντελέστηκε η στροφή προς τη μοντέρνα δημιουργική έκφραση και γραφή τόσο Ελλήνων όσο και ξένων λογοτεχνών και κυρίως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μοντέρνας και μεταμοντέρνας γραφής. Επίσης, εξετάζεται ο παιγνιώδης χαρακτήρας της πειραματικής λογοτεχνίας, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται κατά τον 21ο αιώνα με αναφορές σε συγκεκριμένα παραδείγματα, ιδίως της ξένης λογοτεχνίας.

Επίσης, διερευνώνται ζητήματα θεωρίας, διδακτικής και δημιουργικής έκφρασης και γραφής με την εκπόνηση δημιουργικών δραστηριοτήτων και την αξιοποίηση των Τεχνών στην ανάγνωση και προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων.

Τέλος, παρουσιάζονται ποικίλες τεχνικές δημιουργίας λογοτεχνικών κειμένων (ποίηση, μικρομυθοπλασία, παραμύθι κ.ά.) και προτείνονται τρόποι για την ενσωμάτωση της δημιουργικής γραφής στην εκπαίδευση.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ [RHETORIC IN EDUCATION]

Οι φοιτητές εμπλέκονται ενεργά στη διαδικασία του debate, εξασκούμενοι στην επιχειρηματολογία. Εκπαιδεύονται ώστε να διακρίνουν τις λογικές πλάνες και να διαμορφώνουν καινοτόμες ιδέες και προτάσεις, αξιοποιώντας την πειθώ. Χρησιμοποιώντας τη θεωρία της ρητορικής, αναπτύσσουν σταδιακά τις ρητορικές τους ικανότητες. Αναλύουν λόγους σημαινόντων προσώπων και ασκούνται στη συγγραφή και στην εκφώνηση πρωτότυπων λόγων που αφορούν ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια. Βελτιώνουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, σεβόμενοι τις αρχές του διαλόγου. Μαθαίνουν να αξιοποιούν τη ρητορική στο πλαίσιο της σχολικής τάξης και ασκούνται στην προετοιμασία μαθητών για συμμετοχή σε ρητορικούς αγώνες.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ / MASTER'S THESIS

Το αντικείμενο της Μ.Δ.Ε. πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα, να είναι πρωτότυπο και να εντάσσεται στα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ. Η γλώσσα συγγραφής της μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική.

Η εργασία πρέπει να είναι αρθρωμένη κατά τα πρότυπα των επιστημονικών μονογραφιών και μελετών. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Πίνακα περιεχομένων
- Πίνακα συντομογραφιών, εφόσον χρησιμοποιούνται συντομογραφίες
- Εισαγωγή
- Κύριο μέρος, διαρθρωμένο σε επιμέρους κεφάλαια
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα (αν κριθεί σκόπιμο)
- Περίληψη στα ελληνικά και στα αγγλικά (100-250 λέξεις)

Η Εισαγωγή έχει σκοπό να κατατοπίσει τον/την αναγνώστη/τρια για τα κύρια σημεία και τον στόχο. Η Εισαγωγή έχει σκοπό να κατατοπίσει τον/την αναγνώστη/τρια για τα κύρια σημεία και τον στόχο της εργασίας και περιλαμβάνει τα εξής:

α) Το αντικείμενο της εργασίας και το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εντάσσεται. Απαραίτητη είναι η αναφορά σε προϋπάρχουσες σχετικές εργασίες και έρευνες καθώς και η κριτική προσέγγισή τους, ώστε να καταφανούν αφενός οι λόγοι επιλογής του θέματος, αφετέρου η αναγκαιότητα υλοποίησης της συγκεκριμένης εργασίας (αν καλύπτει κάποιο κενό στη σχετική βιβλιογραφία, σε ποιο βαθμό είναι πρωτότυπη, κ.λπ.).

β) Τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα/υποθέσεις εργασίας.

γ) Τη μεθοδολογία της εργασίας (π.χ. βιβλιογραφική έρευνα, θεωρητικά ή άλλα κείμενα τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί ως οδηγοί).

δ) Τη βασική διάρθρωση της εργασίας (τα επί μέρους θέματα που θα αναπτυχθούν στα κεφάλαια του κύριου μέρους της εργασίας).

Στα κεφάλαια του Κύριου μέρους της εργασίας αναπτύσσεται το θέμα σε επιμέρους κεφάλαια, ο αριθμός και η δομή των οποίων εξαρτώνται από το αντικείμενο της εργασίας. Τα κεφάλαια εστιάζουν σε συγκεκριμένα σημεία, που είναι αναγκαία για την άρτια και πλήρη προσέγγιση του θέματος. Περιλαμβάνει ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, κριτική ανάλυση και συνθετική θεώρηση των διαθέσιμων θεωρητικών και ερευνητικών δεδομένων, ανάλυση της μεθοδολογίας της έρευνας, καθώς και ανάλυση των δεδομένων και των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί.

Στο Συμπέρασμα συνοψίζονται τα βασικά σημεία και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα αποτελέσματα των κεφαλαίων του κύριου σώματος της εργασίας. Επιπλέον, είναι δυνατό να διατυπωθούν προτάσεις για ενδεχόμενες μελλοντικές εργασίες και συμπληρωματική έρευνα στη συγκεκριμένη θεματική περιοχή.

Στη Βιβλιογραφία περιλαμβάνονται όλα τα έργα (αρχαίες πηγές, λεξικά, μονογραφίες, συλλογικοί τόμοι, μελέτες, άρθρα, πρακτικά συνεδρίων, κ.λπ.) που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της εργασίας. Η παράθεση γίνεται σύμφωνα με το σύστημα βιβλιογραφικής αναφοράς που έχει προσδιοριστεί από τον επόπτη.

Παραρτήματα (αν υπάρχουν).

Η διπλωματική εργασία πρέπει να είναι προϊόν προσωπικής έρευνας και μόχθου, να αξιοποιεί δημιουργικά την προϋπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα της εργασίας. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία (έντυπη ή διαδικτυακή) πρέπει να είναι σαφείς και σχολαστικές. Δεν είναι επιτρεπτό να αναπαράγονται, είτε αυτολεξεί είτε σε παράφραση, ιδέες αντλημένες από άλλες μελέτες ή κείμενα, χωρίς να αποδίδονται στην πηγή τους. Όταν συμβαίνει αυτό, η διπλωματική εργασία αποτελεί προϊόν λογοκλοπής.

ΑΡΘΡΟ 7. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η μέθοδος διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Δ.Π.Μ.Σ. υλοποιείται διά ζώσης. Δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η οργάνωση μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύναται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν εμπεριέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών/τριών, που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

7.2 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Δ.Π.Μ.Σ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επίσης, το ΠΔΜ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα (Free Open eClass), η οποία χρησιμοποιείται για τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 8. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. ή και στην ηλεκτρονική τάξη του οικείου μαθήματος.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργασιών κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 80% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τρια ξεπερνά το 20% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ασκήσεις ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Οι πάσης φύσεως εργασίες που εκπονούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναρτώνται στις ηλεκτρονικές τάξεις και υπόκεινται σε διαδικασία ελέγχου κειμενικής ομοιότητας μέσω του Turnitin. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργαστηριακών ασκήσεων, εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/της διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος και αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή

προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύνανται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.9 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.10 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.11 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.12 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.13 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται – εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.14 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να

εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία ή πρακτική άσκηση, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση αντί της διπλωματικής εργασίας στους εξής φορείς (ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και τις εκάστοτε συνθήκες): ιδιωτικά/δημόσια σχολεία (στο πλαίσιο ρητορικών ομίλων/ομίλων δημιουργικής γραφής), Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, επιχειρήσεις και βιομηχανίες (στο πλαίσιο της διοργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων ρητορικής και δημιουργικής γραφής), Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής, κ.ά. Η πρακτική άσκηση λαμβάνει τριάντα (30) ECTS που προσμετρώνται στα ενενήντα (90) ECTS του κανονικού προγράμματος σπουδών. Πρακτική Άσκηση μπορεί να γίνει και μέσω των προγραμμάτων ανταλλαγής π.χ. Erasmus+, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η πρακτική άσκηση αξιολογείται και βαθμολογείται από τριμελή εξεταστική επιτροπή με την προσκόμιση: α) υποχρεωτικού παρουσιολογίου, ορισμένου αριθμού συμμετοχών στον φορέα πρακτικής άσκησης, β) βεβαίωσης συμμετοχής υπογεγραμμένης και σφραγισμένης από τον φορέα πρακτικής άσκησης και γ) Έκθεσης Αναφοράς Πρακτικής Άσκησης στην οποία παρουσιάζεται αναλυτικά και τεκμηριώνεται επιστημονικά η οργάνωση, η εφαρμογή και τα πορίσματα της πρακτικής άσκησης. Η Έκθεση Αναφοράς Πρακτικής Άσκησης συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. (ειδική ηλεκτρονική τάξη με τίτλο «Οδηγίες Σύνταξης Έκθεσης Αναφοράς Πρακτικής Άσκησης»).

ΑΡΘΡΟ 9. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. (ειδική ηλεκτρονική τάξη με τίτλο «Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας»).

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή /τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α. Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το

Δ.Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης και το επιτρέπουν οι οικονομικές δυνατότητές του,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

ΑΡΘΡΟ 10. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/gpiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Δ.Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,

- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Δ.Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α΄ εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

10.8 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση (βλ. 8.14).

10.9 Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν έως δύο (2) μαθήματα επιλογής από το ΔΠΜΣ «Δημιουργική Γραφή» (Creative Writing) που συνδιοργανώνουν το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Σχολής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και το Τμήμα Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα μαθήματα αυτά είναι: (1) «Ιστορία και Θεωρία της Δημιουργικής Γραφής» (dg301 / 7,5 ECTS), (2) «Εργαστήρια Πεζού Λόγου - Μικρή Φόρμα» (dg302 / 7,5 ECTS).

10.10 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.11 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.12 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 16).

10.13 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.14 Για τη συμμετοχή τους στο Δ.Π.Μ.Σ. «Ρητορική, Επικοινωνία και Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 700 ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

ΑΡΘΡΟ 11. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Δ.Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Δ.Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο Δ.Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Δ.Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Δ.Π.Μ.Σ..

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.4 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Δ.Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

ΑΡΘΡΟ 12. ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

12.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Π.Τ.Δ.Ε. Ε.Κ.Π.Α.

12.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Π.Τ.Δ.Ε. Ε.Κ.Π.Α.

12.3 Η χρηματοδότηση του Δ.Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
- ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

12.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ.

12.5 Η διαχείριση των πόρων των Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

12.6 Οι πόροι των Δ.Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

- α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Δ.Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του

Δ.Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Δ.Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Δ.Π.Μ.Σ.

ΑΡΘΡΟ 13. ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Δ.Π.Μ.Σ.

13.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α. Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Δ.Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

13.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Δ.Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Δ.Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του Ν.4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

13.3 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών δύναται να αιτείται στις Συνελεύσεις των συνεργαζόμενων Τμημάτων την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου στους υποψήφιους διδάκτορές τους, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Δ.Π.Μ.Σ.

13.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

13.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

13.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Δ.Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

ΑΡΘΡΟ 14. ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

14.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει της σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή της πρακτικής άσκησης. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

14.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

14.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

14.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Δ.Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

14.5 Στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ρητορική, Επικοινωνία και Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση».

ΑΡΘΡΟ 15. ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

15.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών και σε χώρο του Π.Τ.Δ.Ε. ή της Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Δ.Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος, ή του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

15.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

15.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Δ.Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Διευθυντή του ΔΠΜΣ και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Υποθέσεων και Εξωστρέφειας.

ΑΡΘΡΟ 16. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Δ.Π.Μ.Σ.

16.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Δ.Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Δ.Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Δ.Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

16.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΔΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΔΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και σε συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ ΕΚΠΑ.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΔΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΔΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ.

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης αποβλέπουν στη βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών, τη βελτίωση των παροχών του και την αποδοτικότητα των διδασκόντων του.

ΑΡΘΡΟ 17. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Διατριβών Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Δ.Π.Μ.Σ.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ:

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ:

Πρόγραμμα Erasmus+, Πρόγραμμα CIVIS και πρακτική άσκηση

Αποτελεί το κύριο τομεακό πρόγραμμα του Προγράμματος Διά Βίου Μάθηση (LLP) για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Συμπεριλαμβάνει την κινητικότητα (ανταλλαγή) μεταπτυχιακών φοιτητών για σπουδές και την κινητικότητα φοιτητών για πρακτική άσκηση, την κινητικότητα καθηγητών για διδασκαλία ή επιμόρφωση, εντατικά προγράμματα μικρής διάρκειας, σχέδια από κοινού ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών, Ακαδημαϊκά Δίκτυα Erasmus (Erasmus Academic Networks) κ.ά. Περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση: <http://www.interel.uoa.gr/erasmus.html>

Πρακτική άσκηση

Η δράση ERASMUS+ πρακτική άσκηση παρέχει τη δυνατότητα σε προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου να πραγματοποιήσουν μία περίοδο πρακτικής άσκησης σε Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Επιχειρήσεις και Οργανισμούς σε χώρες της Ευρώπης που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+. Το Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων προκηρύσσει θέσεις πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ για κάθε ακαδημαϊκό έτος (συνήθως την άνοιξη).

Πρόγραμμα CIVIS

Η «Ευρωπαϊκή Πανεπιστημιακή Συνεργασία για τους Πολίτες της Ευρώπης» – CIVIS, είναι ένα δίκτυο δημόσιων ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων με στόχο τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου. Το CIVIS φιλοδοξεί να συγκεντρώσει σε μία κοινότητα το δυναμικό περίπου 384.000 φοιτητών και 55.000 μελών του προσωπικού των συμμετεχόντων Πανεπιστημίων συμπεριλαμβανομένων περίπου 30.000 μελών Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού. Τα έντεκα Πανεπιστήμια που αποτελούν τα μέλη του δικτύου αυτού είναι: το Πανεπιστήμιο Aix - Marseille (Aix-en-Provence and Marseille, Γαλλία), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Αθήνα, Ελλάδα) το Université Libre de Bruxelles (Βρυξέλλες, Βέλγιο), το Universitatea din București (Βουκουρέστι, Ρουμανία), το Universidad Autónoma de Madrid (Μαδρίτη, Ισπανία), το Sapienza Università di Roma (Ρώμη, Ιταλία), το Stockholms Universitet (Στοκχόλμη, Σουηδία), το Eberhard -Karls- Universität Tübingen (Τυβίγγη, Γερμανία), το University of Glasgow (Γλασκώβη, Σκωτία, Ηνωμένο Βασίλειο), το University of Lausanne (Ελβετία) και το Paris Lodron University of Salzburg (Σάλτσμπουργκ, Αυστρία). Στο πλαίσιο της συμμαχίας CIVIS υλοποιούνται δράσεις μετακίνησης φοιτητών για σπουδές σε ένα από τα Πανεπιστήμια του εξωτερικού για ένα εξάμηνο κατά το 2ο έτος του Π.Μ.Σ. Επίσης προσφέρεται η δυνατότητα σύντομης μετακίνησης διδασκόντων/-ουσών για επιμόρφωση ή διδασκαλία σε ένα από τα Πανεπιστήμια της Συμμαχίας, όπως και η συμμετοχή των φοιτητών/-τριών του Δ.Π.Μ.Σ. σε online μαθήματα/μικρο-προγράμματα, κοινά για τους/τις φοιτητές/-τριες όλων των Πανεπιστημίων της συμμαχίας, ή σε Blended Intensive Programmes, τα οποία συνδυάζουν online μαθήματα και σύντομη μετακίνηση στο εξωτερικό, μετά από προκήρυξη, αίτηση των φοιτητών/-τριών και επιλογή τους από τον Συντονιστή του κάθε μικρο-προγράμματος.

Κανονισμός πρακτικής άσκησης, κινητικότητας & εκπόνησης εργασιών

A) Πρακτική Άσκηση

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση αντί της διπλωματικής εργασίας στους εξής φορείς (ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και τις εκάστοτε συνθήκες): ιδιωτικά/δημόσια σχολεία (στο πλαίσιο ρητορικών ομίλων/ομίλων δημιουργικής γραφής), Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, επιχειρήσεις και βιομηχανίες (στο πλαίσιο της διοργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων ρητορικής και δημιουργικής γραφής), Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής, κ.ά. Η πρακτική άσκηση λαμβάνει τριάντα (30) ECTS που προσμετρώνται στα ενενήντα (90) ECTS του κανονικού προγράμματος σπουδών. Πρακτική Άσκηση μπορεί να γίνει και μέσω των προγραμμάτων ανταλλαγής π.χ. Erasmus+, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η πρακτική άσκηση αξιολογείται και βαθμολογείται από τριμελή εξεταστική επιτροπή με την προσκόμιση: α) υποχρεωτικού παρουσιολογίου, ορισμένου αριθμού συμμετοχών στον φορέα πρακτικής άσκησης, β) βεβαίωσης συμμετοχής υπογεγραμμένης και σφραγισμένης από τον φορέα πρακτικής άσκησης και γ) Έκθεσης Αναφοράς Πρακτικής Άσκησης στην οποία παρουσιάζεται αναλυτικά και τεκμηριώνεται επιστημονικά η οργάνωση, η εφαρμογή και τα πορίσματα της πρακτικής άσκησης. Η Έκθεση Αναφοράς Πρακτικής Άσκησης συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. (ειδική ηλεκτρονική τάξη με τίτλο «Οδηγίες Σύνταξης Έκθεσης Αναφοράς Πρακτικής Άσκησης»).

B) Κινητικότητα

Η κινητικότητα δύναται να πραγματοποιείται σε χρονικό διάστημα ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου και συγκεκριμένα κάθε φοιτητής μπορεί, είτε να παρακολουθεί μέρος του προγράμματος σπουδών του, είτε να προχωρά στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας σε αντίστοιχες δομές (άλλα Τμήματα του ιδίου ΑΕΙ ή άλλα Τμήματα άλλων ΑΕΙ) σε Ελλάδα ή εξωτερικό, εφόσον προβλέπεται ρητώς στον Κανονισμό του ΠΜΣ όπου αναφέρεται και η ανώτατη χρονική διάρκεια της κινητικότητας.

Όταν ο φοιτητής επιστρέψει, σε περίπτωση που έχει παρακολουθήσει μαθήματα, θα πρέπει να προσκομίσει επίσημο έγγραφο του φορέα υποδοχής όπου θα να αναγράφονται ο τίτλος/οι τίτλοι των μαθημάτων, ο βαθμός/οι βαθμοί που έλαβε στις αντίστοιχες εξετάσεις, ο αριθμός ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) και η αντίστοιχη κλίμακα ECTS grading, έως τη συμπλήρωση του ποσοστού, κατ' ανώτατο όριο, δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού αριθμού πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών.

Σε περίπτωση που έχει εκπονήσει τη διπλωματική του εργασία, θα πρέπει να προχωρά υποχρεωτικά σε μνεία του φορέα και των υποδομών που συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας και στις περιπτώσεις αυτές, με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, η γλώσσα εκπόνησης δύναται να είναι η αγγλική.

Γ) Εκπόνηση Εργασιών

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις. Ο τρόπος αξιολόγησης πραγματοποιείται όπως περιγράφεται στον οδηγό σπουδών του εκάστοτε ΔΠΜΣ. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό και στον Οδηγό Σπουδών του εκάστοτε ΠΜΣ δύναται

να εκπονούν εργασίες στο πλαίσιο της εξέτασης του μαθήματος (απαλλακτική).

Επίσης, υποχρεούνται στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας το τελευταίο εξάμηνο σπουδών, προκειμένου να ολοκληρωθεί η φοίτησή τους και να λάβουν τον τίτλο σπουδών.

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων (αν δεν έχει ορισθεί ως επιβλέπων/ουσα του μεταπτυχιακού φοιτητή ήδη από την έναρξη των σπουδών του), καθώς και περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων. Μέλη ή επιβλέποντες της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας ορίζονται εξ όλων των κατηγοριών διδασκόντων του ΔΠΜΣ κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας μπορεί να έχει ερευνητικό χαρακτήρα να είναι πρωτότυπο ή να αποτελεί εργασία ανασκόπησης. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική. Πιο συγκεκριμένα, οι γενικές οδηγίες για τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας δύνανται να είναι:

- Διπλωματικές Εργασίες Ανασκόπησης: Περιλαμβάνουν την ανασκόπηση ενός θέματος της βιβλιογραφίας. Στον Οδηγό Σπουδών προβλέπονται οδηγίες σχετικά με τεχνικά χαρακτηριστικά της διπλωματικής εργασίας (ελάχιστος/μέγιστος αριθμός σελίδων, γραμματοσειρά, μέγεθος γραμμάτωνκτλ).
- Ερευνητικές διπλωματικές Εργασίες: Οι φοιτητές σε ατομικό επίπεδο συνεργάζονται για την ολοκλήρωση μίας ερευνητικής προσπάθειας με την τριμελή επιτροπή υπό την εποπτεία του επιβλέποντά του. Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να υποστηρίξει τη διπλωματική εργασία ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Στη Διπλωματική Εργασία απονέμεται βαθμός βάσει της δεκαβάθμιας κλίμακας (1 -10).
- Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο του εκάστοτε ΔΠΜΣ. Επίσης, γίνεται ηλεκτρονική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ».